

БРИФ №1: ЩО УКРАЇНЦІ ДУМАЮТЬ ПРО ПІДХОДИ ДО ПЕРЕГОВОРІВ?

квітень 2025

Суспільна підтримка є вирішальною для будь-якого успішного переговорного рішення. Українці живуть з негативним спадком провалу Мінських домовленостей, і знадобляться значні зусилля, щоб переконати їх прийняти потенційну мирну угоду, яка зараз перебуває на стадії переговорів. У зв'язку з цим, для всіх учасників переговорного процесу вкрай важливо розуміти, як українське населення сприймає поточний процес переговорів, щоб уникнути спротиву, що мав місце в минулому.

Цей бриф підсумовує ключові теми, щодо яких ми спостерігаємо певний ступінь консенсусу серед а) широкого загалу та б) українського організованого громадянського суспільства. Цей огляд складено на основі найновіших національних соціологічних опитувань і публічних заяв провідних організацій громадянського суспільства (див. [повний Додаток](#)). На основі системного [аналізу конфлікту](#) основні положення були розподілені нами за сімома групами: керівництво та загальний підхід до переговорів, безпека, території, справедливність та відповідальність, гуманітарні питання, санкції та внутрішня політика.

1. ПІДТРИМКА КЕРІВНИЦТВА УКРАЇНИ ТА ПЕРЕГОВОРНОГО ПІДХОДУ

[Додаток 1](#)

1.1. Підтримка керівництва держави. Підтримка Президента Зеленського населенням зросла (до 74%) після зустрічі в Овальному кабінеті та інших подій у лютому 2025 року.

1.2. Переговори та припинення вогню. Хоча більшість українців зараз *підтримують ту чи іншу форму переговорів* з Росією (до 81%), така підтримка не є безумовною ([Додаток 1.2](#)). Опитування показують, що переважна кількість українців виступає проти варіантів припинення вогню, які цілком продиктовані Росією (79%) або не передбачають гарантій безпеки. Крім того, українці (до 82%) ще в березні заявляли про готовність продовжувати боротьбу навіть без підтримки США¹.

1.3. Залучення громадянського суспільства. Українська експертна спільнота та громадянське суспільство вже долучились до розробки пропозицій щодо Формули Миру, [Плану перемоги](#) та [поточних переговорів](#). Жіночі організації, зокрема, вимагають [участі жінок](#) у переговорних делегаціях на всіх рівнях.

1. На сьогодні немає соціологічних даних про реальну готовність чоловіків мобілізуватися і воювати зараз.

2. БЕЗПЕКА

[Додаток 2](#)

2.1. Консенсус щодо необхідності забезпечення безпечних заходів. Як широка громадськість, так і організоване [громадянське суспільство](#) єдині в тому, що для стійкої мирної угоди потрібні належні та діючі гарантії/пакети безпеки² за підтримки західних союзників. Два опитування зафіксували, що 83% та 55% респондентів виступають проти припинення вогню без відповідних гарантій.

2.2. Відсутність консенсусу щодо того, які саме механізми безпеки найбільше сприятимуть сталому миру. Попри те, що українці продовжують висловлювати підтримку членству в НАТО, останні соціологічні опитування засвідчили більш виражену перевагу ідеї розвитку національної військової потужності, зокрема, нарощуванню оборонного потенціалу України. Можливість ненаківського, європейського стримуючого контингенту або миротворчих сил також має підтримку³. Додаткову інформацію щодо переваг конкретних механізмів наведено у [Додатку 2.2](#).

2. Попри те, що певні безпекові опції, наприклад, підвищення обороноздатності України, формально не є «гарантіями», у соціологічних опитуваннях «гарантії безпеки» використовуються як узагальнюючий термін для всіх варіантів, що стосуються безпеки. З огляду на це деякі експерти віддають перевагу точнішим формулюванням, таким як «пакет безпеки».

3. Наявні опитування громадської думки не розрізняють між поняттями «сили стримування», які не потребують згоди Росії, та «миротворчі/моніторингові місії», які були б складовою мирної угоди і тому потребували б згоди Росії.

3. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

Додаток 3

Відкритість до «територіальних компромісів». З часом відкритість до *невизначених* територіальних поступок зросла. Лише одне опитування розрізняло юридичний та фактичний територіальний контроль, виявивши сильне неприйняття (82%) юридичного визнання анексії Росією українських територій. Кілька опитувань показали розбіжності щодо того, які саме території можуть залишатися під фактичним контролем Росії та за яких умов. Див. [Додаток 3](#) для додаткових деталей.

4. СПРАВЕДЛИВІСТЬ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Додаток 4

Механізми правосуддя та відповідальності. Громадянське суспільство у своїх заявах наголошує на [важливості правосуддя та відповідальності](#). Однак немає консенсусу щодо того, чи повинні вони бути предметом переговорів з Росією, чи скоріше вирішуватися незалежними, міжнародними та національними правовими механізмами.

5. ГУМАНІТАРНІ ПИТАННЯ

Додаток 5

5.1. Військовополонені, цивільні заручники та депортовані діти. Організоване громадянське суспільство України рішуче [заявило](#), що будь-яке переговорне рішення має включати обмін військовополоненими, звільнення цивільних заручників та повернення примусово переміщених українських дітей.

5.2. Захист прав людини на окупованих територіях. Відомі українські правозахисні організації оприлюднили заяву з [вимогою](#), аби будь-яка домовленість у переговорах передбачала зобов'язання Росії захищати права українців, які проживають під її тимчасовим контролем. Важливо, що це був перший випадок, коли громадянське суспільство офіційно визнало можливість продовження фактичного контролю Росії над окупованими територіями.

6. САНКЦІЇ

Додаток 6

Зняття санкцій з Росії. Широка громадськість рішуче виступає проти (78%) зняття всіх санкцій з Росії як умови припинення війни. Крім того, громадянське суспільство України вимагає, щоб [санкції не знімалися](#) до тих пір, поки Росія не зробить дієвих кроків для припинення своєї агресії проти України, а також окупації української землі.

7. ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА

Додаток 7

7.1. Невтручання у внутрішню політику. Більше українців висловилися проти (50%), ніж на підтримку (37%), майбутньої мирної угоди, яка вимагатиме від України консультацій з Росією щодо «важливих рішень» у внутрішній політиці.

7.2. Вибори. Більшість українців (62%) заявили, що вибори не повинні відбуватися до офіційного закінчення війни або принаймні до досягнення припинення вогню (19%)⁴. [Заява](#), підписана понад 400 організаціями громадянського суспільства, попереджає, що для гарантування конкурентних і демократичних виборів знадобиться щонайменше шість місяців після стабільного припинення вогню.

7.3. Мова. Результати опитувань свідчать про неприйняття використання російської мови як умови мирної угоди. Зокрема, одне з опитувань зафіксувало категоричне неприйняття надання російській мові статусу другої державної (48%). Інше опитування показало, що 54% опитаних не схвалюють ідею офіційного використання російської мови в окремих регіонах країни.

4. Опитування не з'ясує, чи респонденти бажають проведення виборів одразу після припинення вогню, чи після того, як це припинення вогню доведе свою стабільність.